

der end kan ligge til Grund for den, naar det dog ikke til i alle Tilfælde. Den private Godgørenhed træder ikke til ved hvert enkelt Ulykkestilfælde, der indtræffer, det er ligesom der skal store Ulykkestilfælde til for at sætte Følelserne i Bevægelse, saaledes at de kunne give sig Udslag. Naar vi nu se, at der er en Bestræbelse i vort Samfund for at komme de forulykkede til Hjælp, synes mig, at Tiden er kommen for Lovgivningsmagten til at træde til, for at de forulykkede Arbejdere kunne faa Hjælp i alle Tilfælde, og for at ikke flere Tilfælde skulle indtræde, hvor Staten ikke hjælper, og hvor den private Godgørenhed ikke har sørget for Hjælp, saa at Arbejderne kun have Fattigvæsenet tilbage. Jeg tror, at man netop ved den Indsamling, som fandt Sted for et Par Aar siden, fik et meget stærkt Bevis for, hvor lidet fyldestgørende i Virkeligheden den private Godgørenhed kan optræde. De Folk, hvem man samlede ind til, bleve sikkert hjulpede i en tilstrækkelig Grad, derom nærer jeg ingen Tvivl; men de stakkels Fiskere, som samme Nat forulykkede paa andre Kyster, fik ingen Hjælp, fordi Harboøre-Ulykkestilfældet tog hele Opmærksomheden fangen, og det gælder ikke blot om de Fiskere, der forulykkede samme Nat, men om alle de Fiskere, der for Eftertiden forulykkede paa andre Kyststrækninger, at de ingen Hjælp fik eller faa af de store Fonds, der den Gang bleve indsamlede. Ganske vist blev der jo den Gang oprettet et Fond, som bruges til at komme Fiskere til Hjælp i Ringkøbing og Tisted Amt, men man kommer der til rene Vilkaarligheder over for Fiskerne, skønt det ikke er tilfældet, naar man udelukkende holder sig til den private Godgørenhed. Drukner nemlig en Fisker i Ringkøbing Amt, altsaa Nord for Skjindegab, kunne de efterladte vente at faa Hjælp baade af det store Kronprins Frederiks Fond og af det Fond, som blev oprettet for et Par Aar siden; drukner han derimod i Ribe Amt, altsaa nogle faa Men længere Syd paa, faa de ingen Hjælp. Det er jo et Bevis paa, hvorledes den private Godgørenhed ikke kan fyldestgøre alle Steder og i alle Tilfælde, men det synes mig ogsaa at være et Bevis for, at der kan være Grund for Lovgivningsmagten til at træde til for at regulere og faa Hjælpen til at flyde i alle de Tilfælde, hvor Hjælpen bør flyde. Nu er det Omraade, vi her beskæftige os med, imidlertid fuldstændig ukendt her i Landet; vi have i Virkeligheden ikke haft nogen Lovgivning paa dette Omraade — ganske vist have vi jo nogle Paragraffer i Straffeloven, som ogsaa ere nævnte i Dag, nemlig §§ 300, 301 og 302;

men det er jo kun paa et meget indskrænket Felt, at disse Paragraffer komme i Virksomhed, nemlig kun der, hvor der er sket en Forbrydelse, hvor en Mand har overfaldet en anden, slaet ham fordærvet og ødelagt hans Arbejdsøve. I saadanne Tilfælde kan vedkommende blive dømt til at betale ham en Erstatning, ikke blot for den Forringelse af Arbejdsøven, som er en Folge af Overfaldet, men ogsaa for de tilføjede Lidelser. I mange Tilfælde er imidlertid en saadan Dom uden stor Betydning, fordi de Folk, som besatte sig med at slaa andre fordærvede, meget ofte ikke eje noget. Der er jo mange, der ligefrem gøre sig det til Profession at gaa omkring og slaa deres Medmennesker helt eller halvt fordærvede; disse Folk kunne ikke betale de overfaldne nogen Erstatning, og at de — som jeg tror de sige — „komme i Hullet og der svede det af“, bryde de sig næppe stort om. Hvis jeg maatte gøre en Sidebemærkning, skulde det være den, at det er et Spørgsmaal, om man ogsaa virkelig her er inde paa den rette Vej, naar man af Humanitetsgrunde lader den Slags Folk slippe med Bøder, med at sættes i Hullet eller, naar det kommer højt, med at sidde paa Vand og Brød. Det kommer an paa, om lidt Brygl ikke kunde gøre godt paa den Slags Folk; dette kunde vel være værd at tage under Overvejelse, thi slige Folk have dog i Grunden kun Respekt for, hvad der spier til deres egen Prop, og saa vilde de vist ogsaa faa Følelsen af, hvad de er, de traktere deres Medmennesker med. Dette er dog noget, som ikke ligger for i Djebliffet; det, der her ligger for, er, som sagt, et noget ukendt Omraade, men naar dette er saa, og naar Lovgivningen ikke har forsøgt sig for paa dette Omraade, i alt Fald ikke har Resultater at opvise for, saa bør man gaa frem med Forsigtighed og ikke ved sin Fremgangsmaade og de Resultater, der komme frem, binde sig saaledes, at det ikke er muligt ved en senere Revision at komme ind paa andre Veje. Derfor er der i det Forslag, her er forelagt, indsat ikke blot en Bestemmelse om, at Loven skal revideres om 4 Aar, men ogsaa saadanne Bestemmelser, at det vil være muligt om 4 Aar, naar vi gaa til en saadan Revision, at komme ind paa andre Veje, hvis man til den Tid ved sine Overvejelser og sine Erfaringer skulde komme til det Resultat, at andre Veje vilde være mere praktiske. Her i Lovforslaget ere kun Lønarbejderne og de Folk, som staa i Klasse med saadanne, medtagne. Derom hedder det i Lovforslagets § 1, at enhver her i Riget bosat Person — det er altsaa ikke alene, som i det Lovforslag, vi nys have behandlet, Folk med Indfødsret,